

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

VURDERING AV GRUNNSKOLEN I MELHUS 2006

PS sak: Utvalg
38/07 Komite for liv og lære

Møtedato
06.06.2007

Arkivsak: 07/1220

Saksbehandler: **Egil Johannes Hauge**

Rådmannens forslag til vedtak:

Komite for liv og lære tar saken til orientering.

Behandling i Komite for liv og lære den 06.06.2007 sak 38/07

Tema på komitemøtet i oktober: Foreldremedvirkning.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Komite for liv og lære tar saken til orientering.

Andre dokumenter i saken som ikke er vedlagt:

1. PS 31/06 Vurdering av grunnskolen i melhus 2005
2. PS 48/05 Helhetlig system for skolevurdering
3. PS 0050/04: Arbeid med helhetlig system for skolevurdering – hensikten med systemet, elevinspektørene
4. SKOLEVURDERING. Redegjørelse i forhold til pålegg fra Fylkesmannen. Bakgrunn og mandat for utvikling av et helhetlig system for skolevurdering i Melhus kommune m/vedlegg (03/01714-012).
5. LOV 1998-07-17 nr 61: Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa

Saksutredning:

Systemet for skolevurdering ble vedtatt av komité for Liv og lære 9.11.2005 i PS/sak 48/05.

Hensikten med systemet er blant annet å sikre både det politiske og administrative nivå et tilstrekkelig grunnlag for vurdering av kvaliteten på opplæringstilbudet. Dette vil danne drøftingsgrunnlag for videre prioriteringer både politisk og administrativt.

Nasjonale prøver i matematikk, engelsk og norsk vil bli satt i gang skoleåret 2007/2008. Vi vil da først kunne få et bredere bilde av elevenes faglige utbytte til politisk behandling i 2009.

Innspill til ikke økonomiske mål for 2008 - 2011 behandles til høsten.

Undersøkelsene

Alle skoler har gjennomført elevundersøkelsen, foreldreundersøkelsen og lærerundersøkelsen for 2006.

Skolene har satt inn tiltak for å få opp andelen foreldre som svarer. Svarprosenten i 2006 er allikevel så vidt lav at svarene ikke kan benyttes som underlag for en generell vurdering. Det er videre å bemerke at svarprosenten for foreldreundersøkelsen i Melhus kommune ligger under det nasjonale snittet.

Elevundersøkelsen viser at Melhus ligger i tråd med landsgjennomsnittet på de fleste områder. Dette innebærer at elevene generelt sett er godt fornøyd med skolen sin. Det store flertallet av elevene viser god sosial trivsel og føler seg sosialt inkludert. Det er å bemerke at den sosiale trivselen er større enn trivselen med det faglige arbeidet.

Trivsel

Det store flertallet av elever trives godt på skolen og er fornøyd med skolen sin. For barnetrinnet ligger vi jevnt med det nasjonale snittet når det gjelder trivsel sammen med medelevene og noe over snittet når det gjelder trivsel i pausene. Når det gjelder ungdomstrinnet er det noen forskjeller mellom skolene, men om lag 75 % svarer at de trives i "noen grad" eller "stor grad". Samtidig viser analysene av Elevundersøkelsen at vi kan skille mellom to dimensjoner av trivsel – en faglig og en sosial dimensjon. Sosial trivsel er nært knyttet til sosial inkludering - følelse av å være medregnet og av å ha venner på skolen. Faglig trivsel fremmes først og fremst av at undervisningen er tilpasset elevens forutsetninger, og er positivt relatert til elevenes innsats og prestasjonsnivå. Resultatene viser at den sosiale trivselen er større enn trivselen med det faglige arbeidet.

Mobbing

Graden av mobbing viser økning siden 2005 for ungdomstrinnet. I 2006 ligger vi noe over det nasjonale snittet når det gjelder elever som svarer at mobbes "flere ganger" i uken. Elevene svarer at videre at de mobbes både av elever, lærere og andre voksne på skolen. Noe over 40 % av elevene svarer at lærerne sjelden eller ikke i det hele tatt passer på at elevene ikke blir mobbet og at det sjelden eller ikke i det hele tatt er vanlig å si fra hvis noen blir mobbet. Blant de elevene som selv oppgir å bli mobbet er dette tallet enda høyere. Dette tyder på at mobbing finner sted uten at medelevene reagerer og uten at lærerne kjenner til det eller gjør noe med det.

Når det gjelder barnetrinnet ligger vi jevnt med det nasjonale snittet. Tendensen viser at noe flere elever enn i 2005 her svarer at de mobbes "en sjelden gang". Om lag 16 % av elevene svarer at lærerne ikke i det hele tatt eller sjelden passer på at det ikke blir mobbet. Dette er bedre enn snittet nasjonalt. Det er allikevel verd å merke seg at over 20 % av elevene svarer "vet ikke" på dette spørsmålet. Dette er markant over snittet nasjonalt.

Motivasjon

Resultatene fra Elevundersøkelsen gir ikke et klart bilde av elevenes motivasjon. Nesten 80 % av elevene på ungdomstrinnet svarer at de er interessert i å lære i de fleste fagene eller i mange fag. For barnetrinnet svarer ca 75 % at de trives "godt" eller "veldig godt" med skolearbeidet. Dette er noe tilbakegang fra 2005 og litt under snittet nasjonalt.

Det kan gi inntrykk av høy motivasjon for å lære på skolen. Men samtidig svarer ca. 20 % at de ikke trives med skolearbeidet (i det hele tatt eller i mindre grad), mens ca. 60 % svarer at de trives i noen grad. Hvor sterk motivasjonen er når en trives "i noen grad" er ikke lett å si.

Arbeidsmiljø

Ca. 25 % av elevene svarer at det ofte hender at elevene (andre elever) ikke følger med og hører etter når læreren snakker, mens over 50 % svarer at dette hender noen ganger. Samtidig

svarer hele 80 % at de selv ofte eller alltid følger med og hører etter når læreren snakker, og 70 % sier at de aldri eller sjelden forstyrrer andre elever når de arbeider. Resultatene kan tyde på at det er noen få elever som forstyrrer undervisningen.

Elevråd

Troen på at elevrådet gjør et godt arbeid og at lærerne og rektor hører på elevrådet er større hos de yngre elevene enn hos de eldre, og større hos jentene enn hos guttene. Over 50 % av elevene på ungdomstrinnet og 70 % av elevene på mellomtrinnet mener at lærerne og rektor i det minste i noen grad hører på elevrådet. Både for barntrinnet og ungdomstrinnet er det fremgang siden 2005. Dette gjelder særlig barntrinnet som nå ligger over det nasjonale snittet. Når det gjelder ungdomstrinnet ligger vi trass fremgangen under det nasjonale snittet.

Elevmedvirkning

Elevene opplever å ha relativt liten grad av medbestemmelse på det faglige arbeidet i skolen. Nesten halvparten av elevene opplever at de ikke har medbestemmelse i arbeidsplaner i noen fag og ca. en tredjedel opplever at det ikke er mulig å medvirke i vurdering av eget arbeid i noen fag. Det er tendenser til at graden av elevmedvirkning har gått ned siden 2005. For ungdomstrinnet er det en noe større andel enn det nasjonale snittet som svarer "ikke i noe fag" når det gjelder muligheten til å medvirke.

Som i de to foregående årene tyder resultatene fra 2006 på at skolen har et potensial for å øke elevenes motivasjon for skolearbeid gjennom å trekke dem mer aktivt med i beslutninger om mål, innhold og arbeidsformer så vel som i vurdering av eget arbeid.

Arbeidsformer

Skolen benytter en stor variasjon av arbeidsformer, men det er kateterundervisning, tavleundervisning eller lærerstyrt undervisning som dominerer. Men tavleundervisningen er hyppig kombinert både med individuelt arbeid, prosjektarbeid og praktisk arbeid. Resultatene tyder også på at IKT fortsatt ikke er noen utbredt arbeidsform i skolen, men her kan vi likevel spore en svak tendens til økt bruk sammenlignet med 2006. Det vises for øvrig til omtale om bruk av PC under punktet "Ressurssituasjonen".

Vurdering

Som i 2005 er skriftlige prøver og innlevering av skriftlige arbeider de vurderingsformene som blir hyppigst benyttet i skolen, allerede fra mellomtrinnet. I tillegg fremkommer det at leksehøring så vel som innlevering av hjemmearbeid er utbredt også på mellomtrinnet.

Veiledning

Veiledning, hjelp og støtte er viktige betingelser for optimal læring. Generelt gir flertallet av elevene uttrykk for at de i mange fag får den faglige hjelp og støtte de trenger. Elevene på mellomtrinnet er mest positive i vurderingen av hjelp og støtte fra læreren. Her svarer nesten 60 % at de får den hjelp og støtte de trenger i de fleste fag. En relativt stor andel av elevene på ungdomstrinnet svarer likevel at de får nødvendig hjelp og støtte bare i noen fag eller ikke det hele tatt (40 %). Her har Melhus kommune en noe større andel elever som svarer "ikke i noe fag" enn snittet nasjonalt. Andelen som svarer negativt på spørsmålet er større i 2006 enn den var i 2005.

Fysisk læringsmiljø

Elevenes vurdering av det fysiske læringsmiljøet er tilnærmet identisk med vurderingene i 2005. Det er å bemerke at kun 10 % på barntrinnet er "veldig fornøyd" mens om lag 35 % av elevene er "ikke fornøyd" med dusj og toalettforhold. Mest fornøyd er elevene med skolegården, skolebiblioteket og lærebøker, materiell og utstyr. For disse områdene gir mellom 2/3 og ¾ av elevene uttrykk for at de er godt fornøyd.

Faglig utbytte

Det gis standpunktkarakterer i 11 obligatoriske fag ved avslutningen av den tiårige grunnskolen. Elevene vurderes på en karakterskala fra 1 til 6, der 6 er beste karakter. Elevene har også et tilvalgsfag der de kan velge om de vil ha karakter eller ikke. Standpunktkarakterene er ment å reflektere elevenes kompetanse ut fra målene i læreplanverket. Alle elever i grunnskolen skal opp til to avsluttende prøver, én skriftlig og én muntlig. Grunnskolepoeng er summen av elevenes karakterer i 11 fag. For 2006 ligger Melhus kommune under snittet både nasjonalt og i forhold til kommuner med tilsvarende skolestruktur (jamf. statistikk fra SSB). Resultatene fra eksamen harmonerer stort sett med standpunktkarakterene.

Grunnskolepoeng 2006	
Melhus kommune	42,42
Gjn. nasjonalt	43,63
Gjn. komm.gr	43,12

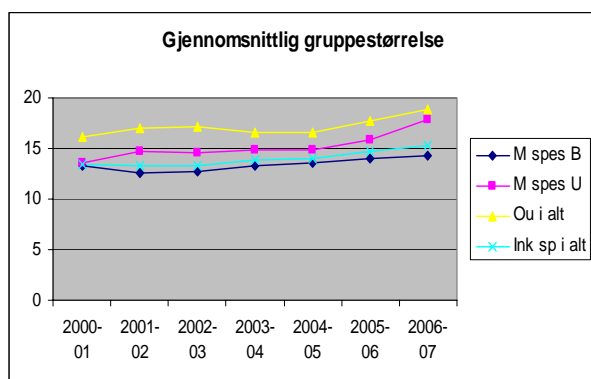
Det gjennomføres vurdering av leseferdighet for elever på 2. årstrinn. Kommunalt registreres antall elever med en eller flere delprøver under kritisk grense. Om lag 40 av 207 elever på dette trinnet er registrert med en eller flere delprøver under kritisk grense. Det foreligger ikke tilsvarende data nasjonalt. Dette er heller ikke registrert tidligere kommunalt. Dette gjør det vanskelig å si noe generelt om kvaliteten på leseferdigheten for 2006. Andelen vurderes allikevel som høy.

Ressurssituasjonen

Alle tall er hentet fra eller er beregnet på grunnlag av GSI (grunnskolenes informasjonssystem, målinger per 1.10.2006) og SSB.

Vurderingen av ressurssituasjonen baserer seg blant annet på følgende indikatorer; gjennomsnittlig gruppestørrelse, antall elever med spesialundervisning og antall elever per PC.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse beregnes på grunnlag av antall undervisningstimer som legges ut totalt, antall undervisningstimer som er forskriftsfestet og elevtallet. Denne registreres av alle kommuner. Utviklingen viser at gruppestørrelsen i Melhus er økende.

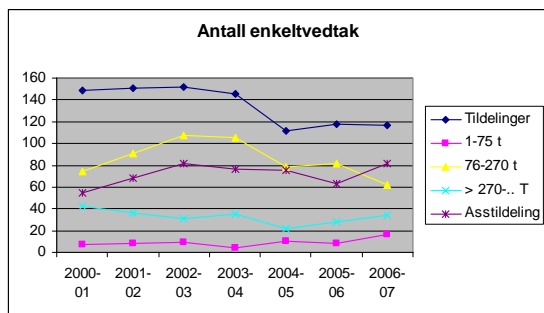
skolene i kommunen skyldes blant annet størrelsen på skolen (jamf Gåsbakken skole – fådelt), antall elever med spesialundervisning og at skolene gradvis tilpasser seg ny modell for ressursfordeling.

Sammenlignet med det nasjonale snittet og kommuner med tilsvarende skolestruktur viser tallene for 2006 at vi ligger over snittet både for barnetrinnet og ungdomstrinnet. For sistenevnte er forskjellen markant. Innad i kommunen er det forskjeller mellom skolene. Alt fra Gimse skole med gruppestørrelse 20 og Gåsbakken med 11,68. Forskjellen mellom

Sammenlign. gruppestørrelse	Gjn_gr_str 1.-7.trinn	Gjn-gr-str 8.-9. trinn
Melhus	14,2	17,9
Gjn nasj.	13,4	15
Gjn komm. gr.	13,4	15

Antall elever med **spesialundervisningen** har endret seg siden 2002. Melhus har tradisjonelt ligget høyere enn landsgjennomsnittet og høyere enn sammenlignbare kommuner. Før 2002 var denne forskjellen enda større. Fra skoleåret 2003/04 har det vært nedgang i antall

enkeltvedtak. Nedgangen skyldes sannsynligvis to forhold. For det første har det sammenheng med måten spesialundervisningen legges opp på. Det legges blant annet større vekt på

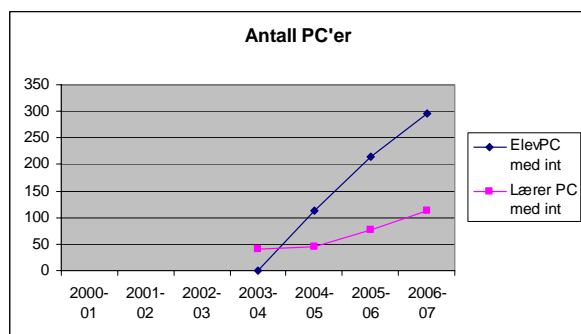

tilrettelagt opplæring. Det er også rimelig å anta at nedgangen har en sammenheng med ressursituasjonen. Dette kommer til syne når man ser på økningen i gruppestørrelse samt at antall timer som legges ut til spesialundervisningen har gått jevnt nedover i samme tidsperiode. Det er forskjeller mellom skolene i kommunen, alt fra Rosmælen skole og barnehage med en andel på 11,5 % til Brekkåsen skole på 2,5 %.

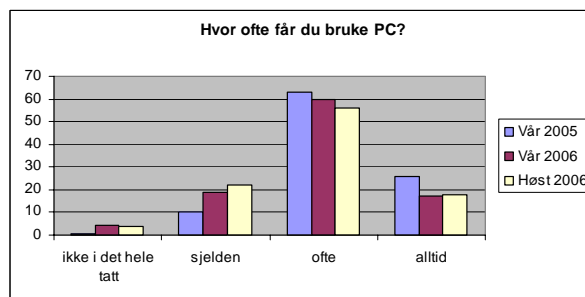
Antall elever per PC har gått ned. Med utgangspunkt i telling per 1.10.2006 var det stor forskjell mellom skolene, fra 4 elever per PC til ca 40 elever per PC. Det ble før julen 2006 kjøpt inn PC'er til skolene slike at forskjellene ble utjevnet.

Vi ligger nå noe over snittet nasjonalt når det gjelder elever per PC; Melhus kommune 5,8 mot det nasjonale snittet på 4,8.

Det er gjennomført opplæring i bruk av den innkjøpte elektroniske læringsplattformen. Denne er tatt aktivt i bruk av skolene.

Elevundersøkelsen viser allikvel at bruken av PC'er går noe ned (jamf. graf under) selv om antall PC'er øker. En mulig forklaring på dette kan være at ressursene til vedlikehold av PC'er ikke er tilstrekkelige slik at en del av disse blir stående ubrukt.

Vurdering:

Rådmannen vurderer på grunnlag av ovennevnte følgende områder som sentrale for grunnskolen i Melhus:

- Mobbingen ser ut til å ha økt noe. I tillegg ligger vi over det nasjonale snittet mht andel som svarer "flere ganger i uken". Et viktig arbeid for skolene vil være å ha utvikle, videreutvikle gode system for å hindre mobbing. 6 av barneskolene i Melhus vil allerede fra innværende vår starte opp med et program mot mobbing; Zero.
- Gjennomgående for skolene er utfordringer med å sikre alle elever tilpasset undervisning. Dette har sammenheng blant annet med skolens fysiske rammer, evnen til å kunne organisere seg fleksibelt, ta i bruk nye arbeidsmetoder og tilgjengelige ressurser.

- På lik linje med landet for øvrig er elevmedvirkning det området hvor skolen kommer svakest ut i elevundersøkelsen. Selv om tendensen er positiv mht elevrådet er det fortsatt utfordringer mht elevenes aktive deltagelse i egen "arbeidssituasjon". Dette kan ha noe sammenheng med en bevisstgjøring av hva begrepet innebærer.
- For barneskolene (med unntak av Brekkåsen skole) utgjør toalett og dusjforhold en stor utfordring. Undersøkelsen viser her at elevene er lite fornøyd. I tillegg kommer behovet for ombygging av skolene med utgangspunkt i ny pedagogikk. Det vises for øvrig til politisk behandlet utredning vedrørende dette, samt at det for Lundamo skole er satt i gang en egen utredning.
- Selv om PC tallet er økt er det fortsatt nødvendig å sikre at disse tas i bruk og at vi når målene for kunnskapsløftet. Nedgangen i bruken har delvis sammenheng med ressurssituasjonen og kapasiteten til å vedlikeholde, drifte utstyret. Innføringen av elektronisk læringsplattform oppleves som positiv blant elever og lærere.
- Det er vanskelig å gi en vurdering av det faglige utbyttet med utgangspunkt i de få registreringene som er gjort. Med utgangspunkt i antallet elever med delprøve i lesing under kritisk grense samt at vi ligger under snittet mht grunnskolepoeng vurderer allikvel rådmannen det som viktig å følge nøye med på dette området
- Ressurssituasjonen for grunnskolen vurderes å være "stram". Gruppestørrelsen er større enn det nasjonale snittet både for barnetrinnet og ungdomstrinnet. Det er å bemerke at flere av rektorene rapporterer at de opplever situasjonen som "sårbar".